Избори за Европски парламент, највећи наднационални парламент на свету, нису више само техничка ствар, питање процедуре и степена легитимитета. Изборни процес који би требало да представи и сублимира политичку вољу петсто милиона Европљана овога пута надилази демократске формалности и поставља суштинска питања будућности Европске уније. Идеја „супердржаве" први пут се озбиљно суочава са алтернативом у виду „Европе нација". Мејнстрим политици се супротставља антиестаблишмент, глобалистима уједињени националисти, либералима конзервативци.

Какве су прогнозе, шансе и колике могућности супротстављених политика, идеологија и визија европске будућности уочи избора за Речено и прећутано говоре професор Слободан Зечевић, са Института за европске студије, и политички филозоф, аналитичар Ђорђе Вукадиновић, главни уредник Нове српске политичке мисли.

Уредник и водитељ емисије је Радован Пантовић.

Радован Пантовић: *Господине Вукадиновићу, ви ове ствари посматрате из теорије и праксе. Савет је политичко тело, али је парламент једино директно изабрано тело Европске уније.Како у том контексту, на неки начин ограничене моћи, парламент делује на политику Европске уније ?*

Ђорђе Вукадиновић: Нема сумње да је ауторитет, а када кажемо ауторитет, мислим и на политичку и симболичку тежину Европског парламента, порастао и то значајно порастао у последње време. Чак је од претходних избора, а камоли у односу на неке претходне периоде Европске уније, или Европске заједнице.

Дакле, нема никакве сумње да то сада постаје тело које је много озбиљније него што је било. Ако само гледамо на то шта је тај Европски парламент некада био. Просто служио је за неку врсту „шеге“, или завитлавања унутар европских кругова. То је било јако добро место, добро ухлебље за неке мало ислужене европске политичаре, другопозивце, трећепозивце. Па, када они заврше своју каријеру у овим матичним земљама, онда „хајде

у Европски парламент“ - који заиста није ни о чему одлучивао. Али то и даље није прави и пуноправни парламент. То је и даље нека врста полупарламента, нечега што не знамо да ли је полудржава, или је четврт држава у смислу Европске уније.

Немојмо се заносити да је Европски парламент неко важно тело у смислу „да води политику“. Питање је да ли и колико води, и у ком смислу води, а колико политику води Европска комисија

Тако да, када говоримо о парламенту, када говоримо о изборима, они на прави парламент и на праве изборе личе само у овом аспекту који сада имамо - озбиљне изборе у земљама чланицама. Бирамо посланике, тј. бирају посланике за тај Европски парламент.

Његове надлежности су и даље дубиозне, и даље је тежиште у земљама чланицама, али је његова институционална тежина заиста порасла. Али, немојмо се заносити да је то неко важно тело у смислу „да води политику“. Дакле, питање је да ли и колико води, и у ком смислу води, а колико политику води Европска комисија.

Исто питање је колико је и Савет Европе води полиику, не у смислу шефова држава, они наравно да је воде, али у смислу ауторитета и политичке тежине – зна се где се води политика Европске уније. Води се још увек у Берлину - више него у Бриселу. Па и у Паризу, до јуче и у Лондону. Дакле, тежиште је још увек на земљама чланицама.

То су сад мало код нас нека велика очекивања у неким нашим политичким круговима, ко уопште прати то, „сад ће порасти ови суверенисти“, „сад ће се више ићи у правцу Европе нација“, „сада ће бити благонаклонијег става према Србији“... То су, ја бих рекао, мало претерана надања и очекивања које неки наши политички и аналитички кругови гаје

Идеја Мастрихта, идеја Лисабонског уговора и оног неуспешног Устава Европске уније, који где год да се појавио на референдуму пропао је, јесте била да се створи Европска држава. Неке „Сједињене државе Европе“. У суштини, то је био циљ, то је био идеал - „Сједињене државе Европе“. Од тога се одустало. И сад, без обзира на ове изборе који

нас очекују, који су у неком смислу занимљиви и то као више неко „опипавање пулса“ европског јавног мњења. Ја их тако и разумем. Дакле, не сад у смислу која ће групација владати Европским парламентом и имати највећу тежину у комисији. То су сад мало код нас нека велика очекивања у неким нашим политичким круговима, ко уопште прати то, „сад ће порасти ови суверенисти“, „сад ће се више ићи у правцу Европе нација“, „сада ће бити благонаклонијег става према Србији“... То су, ја бих рекао, мало претерана надања и очекивања које неки наши политички и аналитички кругови гаје. Порашће овај условно речено, суверенистички блок, питање је колико поготово у светлу ових последњих афера.

Али, нема сумње да је то јако добар лакмус и тест расположења саме ЕУ, значи земаља Европске уније. Мени је то занимљиво, али више ће ме занимати појединачни резултати појединих земаља, поготово ових главних, него укупан однос снага. У суштини, мислим да неког „великог заокрета“ и „више суверенизма“, било у правцу који неко овде у Србији, а богами и у Европској Унији прижељкује, да тог заокрета у том правцу, по мом мишљењу бити неће, а волео бих да се преварим.

(...)

Пантовић: *Колики су и какви домети ове групације „Европа нација“, која је на неки начин у успону ?*

Вукадиновић: Они ће сигурно имати одличан резултат, или врло добар резултат, али не спектакуларан. Имам утисак да то неће бити спектакуларан резултат као што се неко надао, или плашио тога.

Са друге стране, разговарали смо о овој теми, а поменули смо Немачку први пут. Тешко је говорити о Европској унији - а не говорити о Немачкој. Мислим да је добро што смо то дотакли, ове немачко-француске односе.

Ја мислим да ЕУ неће имати снаге ни за једно, ни за друго. И да ће остати у неком „лимбу“ који мене прилично подсећа на стање СФРЈ

То што се сада Макрон залаже за ревизију, за излазак у сусрет тим скептичким и критичким тоновима који постоје и који иду према врху ЕУ, то није реч о његовом великом хуманизму. Он је још и више од Ангеле Меркел експонент тих космополитских и глобалистичких структура. Такав је и дошао на чело Француске. Али је он, да ли је инелигентији, млађи или је просто још увек еластичнији, он схвата да овај курс којим иде Европска унија, а који диктира Берлин, односно Ангела Меркел није добар и да може све да сруши.

То сам хтео да нагласим, он се залаже за реформу, залаже се за то да се мало ублаже,или амортизују те замерке, да би сачувао читаву конструкцију. Он жели да то и даље тако буде, а можда не баш да Немачкој оволико одговара, али сматра да најјачи морају да нешто жртвују(...) Ја мислим да ће морати да дође до корекције. Независно од резултата ових избора. Да ће се појачати те снаге које се залажу за јачање националних држава, али не толико да могу значајно да промене курс. И то је моја последња реч.

Дакле, да се вратим на ваше уводно питање „да ли ка федерализму иде Европска унија, односно Европа, или ка Европи нација?“ Ја мислим да неће имати снаге ни за једно, ни за друго. И да ће остати у неком „лимбу“ који мене прилично подсећа на стање СФР Југославије.

(...)

Цео снимак радио емисије „Речено и прећутано“ можете послушати овде:

(HTTP://MP.RTS.RS) Does not support the audio element.